

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569 หน้า 1/5

ระวัง โรคแคงเกอร์

(เชื้อแบคทีเรีย XANTHOMONAS CITRI SUBSP CITRI)

ชื่อเต็ม XANTHOMONAS CITRI SUBSP CITRI ในพืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และส้มเขียวหวาน)

“โรคแคงเกอร์”

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศเย็นกับมีหมอกบางในตอนเช้า อากาศร้อนในตอนกลางวัน มีฝนตกบางพื้นที่ เตือนผู้ปลูกพืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และส้มเขียวหวาน) ในระยะทุกระยะการเจริญเติบโต ระวังโรคแคงเกอร์ (เชื้อแบคทีเรีย Xanthomonas citri subsp citri)

อาการบวม เริ่มแรกเป็นแผลจุดดำน้ำ ต่อมาจะขยายใหญ่เป็นแผลจุดบวมสีเหลืองอ่อน ลักษณะฟูคล้ายฟองน้ำ จากนั้นเนื้อเยื่อแผลจะแห้ง มีสีน้ำตาลเข้ม ตรงกลางแผลยุบตัว ขอบแผลยกตัวขึ้น บริเวณรอบ ๆ แผลปรากฏวงสีเหลืองล้อมรอบ พบอาการของโรคได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังใบ โดยเห็นชัดที่ด้านหลังใบ

นอกจากนี้ยังพบอาการของโรคได้บนก้านใบ ทำให้ใบเหลืองร่วงก่อนกำหนด อาการบวมทั้ง ลักษณะคล้ายอาการบวม แต่ไม่มีวงสีเหลืองล้อมรอบแผล ต่อมาแผลจะแตก แห้ง เป็นสีน้ำตาล ขยายรอบกิ่ง หรือตามความยาวกิ่ง รูปร่างแผลไม่แน่นอน อาการบนผล ลักษณะคล้ายอาการบวม แต่จะเกิดเป็นแผลเดี่ยว ๆ มีลักษณะกลมฝังลึกลงไปในตัว แผลจะขยายเป็นสะเก็ดใหญ่ รูปร่างไม่แน่นอน มีวงสีเหลืองล้อมรอบ บางครั้งพบผลปริแตกตามรอยแผล หากเกิดโรคในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ และถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ผลร่วง

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

1. ควรเลือกกิ่งพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรค หรือไม่นำกิ่งพันธุ์จากต้นที่เป็นโรคไปปลูก และใช้กิ่งพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ
2. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลง แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช กลุ่มสารประกอบทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซิคโลไรด์ 85% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คิวปริซออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 15 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน จำนวน 2 - 3 ครั้ง
3. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง
4. กำจัดหนอนชอนใบ โดยเฉพาะช่วงที่พืชแตกใบอ่อน เนื่องจากรอยทำลายของหนอนชอนใบเป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช และช่วยส่งเสริมให้อาการโรคลุกลามอย่างรวดเร็ว โดยพ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ลูเฟนบูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรฟิโพรอส 50% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนกริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปีโตรเลียม ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลโทอะบิดิน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบหนอนชอนใบลงทำลายเกิน 50 เปอร์เซ็นต์ ของยอดที่สำรวจ โดยสำรวจแปลงละ 10 ต้น ต้นละ 5 ยอด

ที่มา : คณะทำงานพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืช กรมวิชาการเกษตร

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569 หน้า 2/5

เดินหน้านโยบายควบคุมการระบาดของ

โรคใบด่างมันสำปะหลังอย่างเข้มข้น

“โรคใบด่างมันสำปะหลัง”

กรมส่งเสริมการเกษตร เดินหน้านโยบายควบคุมการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังอย่างเข้มข้น โดยตั้งเป้าหมายลดพื้นที่การระบาดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ในฤดูการผลิตปี 2569/70 พร้อมบูรณาการความร่วมมือกับภาคเอกชนและเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อยกระดับการจัดการโรคอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังใน 55 จังหวัด รวมประมาณ 8.12 ล้านไร่ โดยสถานการณ์การระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง เดือนมกราคม 2568 พบการระบาดใน 41 จังหวัด พื้นที่รวม 1.24 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.94 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2569 พบการระบาดลดลง เหลือ 36 จังหวัด พื้นที่รวมประมาณ 8.2 แสนไร่ หรือร้อยละ 10.18 ของพื้นที่ปลูก

จากแนวโน้มดังกล่าว กรมส่งเสริมการเกษตรจึงกำหนดเป้าหมายเชิงรุก โดยลดพื้นที่การระบาดลงร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับพื้นที่การระบาดของปีที่ผ่านมา เริ่มดำเนินการในช่วงต้นฤดูปลูกปี 2569/70 ทั้งนี้ จะมุ่งเน้นพื้นที่เสี่ยงสูง โดยใช้ข้อมูลพื้นที่ที่พบการระบาดมากที่สุด 10 อันดับ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น กาญจนบุรี กุ๊วแพงเพชร อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ ชลบุรี อุทัยธานี ลพบุรี และชัยภูมิ ขณะเดียวกันยังมีพื้นที่ที่ไม่พบการระบาดอีก 19 จังหวัด ซึ่งจะดำเนินมาตรการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค

แนวทางการดำเนินงาน เพื่อลดพื้นที่การระบาด กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดมาตรการสำคัญ ได้แก่

1. **ตัดวงจรโรค**ก่อนฤดูการผลิตใหม่ สร้างการรับรู้และทำความเข้าใจกับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้นำท่อนพันธุ์จากแปลงที่พบการระบาดมาใช้ปลูกหรือกระจายพันธุ์ในฤดูการผลิตถัดไป

2. **ส่งเสริมการใช้พันธุ์ต้านทานหรือพันธุ์กวนทวน** โดยจะนำพันธุ์ดีไปปลูกทดแทนในพื้นที่ระบาดจำนวน 29,650 ไร่ ผ่านรูปแบบธนาคารท่อนพันธุ์ชุมชน เพื่อขยายพื้นที่ปลูกปีถัดไปในอัตรา 4 เท่าจากพื้นที่เดิม

3. **การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)**ดำเนินการผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร (Farmer Field School) และการบูรณาการความร่วมมือกับภาคเอกชน

ที่มา : กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร เคาะเป้าลดพื้นที่ระบาด “โรคใบด่างมันสำปะหลัง” 30% เดินหน้าบูรณาการรัฐ-เอกชน ตัดวงจรโรคก่อนฤดูปลูกใหม่

โดยมีแนวทางสำคัญ ได้แก่

- สำรวจและกำจัดต้นที่เป็นโรคใบด่างมันสำปะหลังอายุ 1-3 เดือน หากพบต้นเป็นโรคให้ถอนทำลายตามหลักวิชาการ
- ควบคุมและกำจัดแมลงพาหะที่เป็นสาเหตุการแพร่ระบาด
- ตรวจสอบประเมินและรับรองแปลงพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด เพื่อใช้ขยายพันธุ์ในพื้นที่ พร้อมประชาสัมพันธ์ให้พื้นที่ใกล้เคียงรับทราบ
- เชื่อมโยงตลาดกับผู้ประกอบการมันสำปะหลังในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านการผลิตและการตลาด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569 หน้า 3/5

“ยอบ้าน”

“ยอบ้าน” สมุนไพรสารพัดประโยชน์ ไม้มงคลที่นิยมปลูกไว้ในบริเวณบ้าน

ยอบ้าน หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า ยอ (ชื่อวิทยาศาสตร์: *Morinda citrifolia* L.) คือ ไม้ยืนต้นขนาดเล็กที่เป็นทั้งพืชสมุนไพรและไม้มงคลที่นิยมปลูกไว้ประจำบ้าน

ลักษณะเด่น

ลำต้น: สูงประมาณ 2-3 เมตร กิ่งก้านเป็นเหลี่ยม เปลือกต้นเรียบ
ใบ: มีขนาดใหญ่ สีเขียวสด นิยมนำมาใช้ทำอาหาร เช่น รongกระถางหอมก
ผล: ผลรวมมีผิวเป็นตุ่มพอง ผลสุกมีสีจาวนวลและมีกลิ่นฉุนเฉพาะตัว

สรรพคุณทางยาและประโยชน์

ยอบ้านเป็นสมุนไพรที่มีประโยชน์แทบทุกส่วน
ผลดิบ/ผลแก่: ฟานตำน้ำดื่ม ช่วยแก้อาการคลื่นไส้อาเจียน และช่วยขับลมในลำไส้
ใบ: มีวิตามินเอสูง ช่วยบำรุงสายตา หัวใจ และแก้ปวดข้อ
น้ำลูกยอ: สกัดจากผลสุก นิยมดื่มเพื่อบำรุงสุขภาพและเชื่อว่ามีสารต้านอนุมูล

อิสระสูง

ราก: ในสมัยก่อนใช้ทำสีย้อมผ้า ให้สีแดงหรือสีเหลือง

ความเป็นไม้มงคล

ตามความเชื่อโบราณ การปลูกต้นยอไว้ในบ้าน (โดยเฉพาะทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) จะช่วยให้มีคน “สรรเสริญเยินยอ” หรือยกย่องเชิดชู เป็นสิริมงคลแก่ผู้อยู่อาศัย

ที่มา : FB เรื่องเล่าข่าวเกษตร

วิธีการปลูกยอบ้าน

การเตรียมดิน: ยอเป็นพืชที่ทนทาน ปลูกได้ในดินทั่วไป แต่ชอบดินร่วนซุยที่ระบายน้ำได้ดี ขุดหลุมขนาดประมาณ 50X50 X 50 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก

การขยายพันธุ์ (วิธีเพาะเมล็ด):

เลือกผลยอที่สุกจนมีสีจาวนวล นำมาบดเมล็ดออกล้างเมล็ดให้สะอาด ผึ่งแดดให้แห้ง 3-4 วันนำเมล็ดลงเพาะในถุงดำที่มีดินเพาะ (พีทมอส) รดน้ำให้ชุ่ม วางในที่ร่มรำไร เมื่อต้นกล้าเริ่มแข็งแรงและมีใบจริงประมาณ 4-5 ใบ จึงย้ายลงปลูกในแปลงหรือลงดิน

การขยายพันธุ์ (วิธีปักชำ):

เลือกกิ่งยอที่ไม่แก่หรืออ่อนเกินไป ความยาวประมาณ 20-30 เซนติเมตรตัดใบออกบางส่วนเพื่อลดการคายน้ำ ปักชำในถุงดำหรือลงดินโดยตรง รดน้ำให้ชุ่มวางในที่ร่มรำไรจนกว่าจะรากงอกและตั้งตัวได้

การดูแลรักษา:

น้ำ: รดน้ำเป็นประจำสม่ำเสมอในช่วงแรกที่ปลูก หลังจากต้นโตเต็มที่แล้วสามารถทนแล้งได้ดี
แดด: ชอบแดดจัดตลอดวัน

ข้อแนะนำเพิ่มเติม

ทิศที่ปลูก: ตามความเชื่อโบราณ นิยมปลูกไว้ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ หรือตะวันออกเฉียงใต้ของบ้าน เพื่อความเป็นสิริมงคล

ประโยชน์: ใบยอใช้ทำห่อหมก แกงจืด แกงเผ็ด ผลยอเมื่อสุกจนนำมาทำน้ำลูกยอเพื่อสุขภาพได้

กองส่งเสริมการเกษตร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

0-4475-6906 ต่อ 104

www.nongjabok.go.th

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569 หน้า 4/5

"COLD CHAIN

เรื่องง่าย ๆ ที่ทำให้ผักผลไม้ไม่เสียเร็ว"

"Cold Chain "

ผักผลไม้ทุกชนิดยังมีชีวิตอยู่ แม้จะถูกเก็บออกจากต้นแล้วก็ตาม มันยังหายใจยังใช้น้ำ และยังคงคายความร้อนออกมาตลอดเวลา โดยเฉพาะในอากาศร้อนแบบบ้านเรา เมื่อเก็บผลผลิตมาใหม่ ๆ ผลผลิตจะมีความร้อนสะสมจากแสงแดดอยู่มาก ถ้าเราเอาไปกองไว้เฉย ๆ ในอากาศร้อน ผักจะหายใจเร็วขึ้น น้ำในผักจะระเหยออกมาเร็ว ผลก็คือผักเหี่ยวเร็ว คุณภาพลดลงอย่างรวดเร็ว

ในทางวิชาการ เราเรียกระบบการจัดการเรื่องนี้ว่า "Cold Chain"

แต่ถ้าจะอธิบายแบบภาษาบ้าน ๆ มันก็คือการทำให้ผลผลิต "เย็นลงเร็วที่สุดหลังเก็บเกี่ยว" และรักษาความเย็นนั้นเอาไว้ตลอดทาง ตั้งแต่หลังเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การขนส่ง ไปจนถึงตอนที่ไปถึงมือผู้บริโภค

ถ้าเราลองสังเกตง่าย ๆ ผักที่วางตากแดดอยู่ในตลาด กับผักที่วางอยู่ในที่ร่มหรืออยู่ในตู้เย็น ความสดจะต่างกันอย่างชัดเจน เพราะอุณหภูมิเป็นตัวกำหนดความเร็วในการเสื่อมคุณภาพของผลผลิต ยิ่งร้อน ผลผลิตก็ยิ่งเสื่อมเร็ว ยิ่งเย็น การหายใจของพืชก็จะช้าลง อายุการเก็บรักษาก็จะยาวนาน

ในหลายประเทศ เขาให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก เพราะความเสียหายหลังการเก็บเกี่ยวอาจสูงถึง 20-40 เปอร์เซ็นต์ นั่นหมายความว่า ถ้าปลูกได้ 100 กิโล อาจมีผลผลิตเสียหายก่อนถึงมือผู้บริโภคถึง 20-40 กิโลเลยทีเดียว ทั้งที่เกษตรกรตั้งใจปลูกอย่างดีที่สุดแล้ว

ที่มา : FB เรื่องเล่าข่าวเกษตร

ประเทศไทยเองก็เริ่มให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ มากขึ้น โดยเฉพาะผลไม้ส่งออกอย่างทุเรียน มังคุด และลำไย เพราะผลไม้เหล่านี้ต้องเดินทางไกลหลายวันกว่าจะไปถึงตลาดต่างประเทศ ถ้าไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ดี ผลไม้ก็จะเสื่อมคุณภาพก่อนถึงปลายทางทันที

ในความเป็นจริง Cold Chain ไม่จำเป็นต้องเริ่ม จากเทคโนโลยีราคาแพงเสมอไป บางครั้งเริ่มจากเรื่องง่าย ๆ เช่น การเก็บผลผลิตในช่วงเช้าหรือช่วงเย็น การรับนำผลผลิตเข้าที่ร่มหลังเก็บเกี่ยว การลดความร้อนของผลผลิตด้วยน้ำเย็น หรือการหลีกเลี่ยงการวางผลผลิตกลางแดด

สิ่งเล็ก ๆ เหล่านี้สามารถช่วยยืดอายุผักผลไม้ได้มากกว่าที่หลายคนคิด

หลายครั้งเวลาพูดถึงการพัฒนาเกษตร เรามักจะคิดถึงเรื่องการปลูกให้ได้ผลผลิตมากขึ้น แต่ในความเป็นจริง อีกครั้งหนึ่งของความสำเร็จอยู่ที่การรักษาคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยว

เพราะผลผลิตที่เกษตรกรปลูกอย่างตั้งใจ ควรจะไปถึงมือผู้บริโภคในสภาพที่ดีที่สุด ไม่ใช่เสียหายระหว่างทางก่อนจะได้อยู่

เรื่องของ Cold Chain จึงไม่ใช่เรื่องไกลตัวของเกษตรกร แต่เป็นเรื่องง่าย ๆ ที่ถ้าเข้าใจและจัดการให้ดี ก็สามารถลดความสูญเสีย เพิ่มคุณภาพสินค้า และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรได้อย่างมาก

กองส่งเสริมการเกษตร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

0-4475-6906 ต่อ 104

www.nongjabok.go.th

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569 หน้า 5/5

กรมพัฒนาที่ดิน งานรับมาตรการ “บัตรดินดี - รงเขียว” ช่วยเหลือเกษตรกรลดต้นทุน หนุนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดพึ่งพา การนำเข้า

“บัตรดินดี - รงเขียว”

กรมพัฒนาที่ดิน ขานรับ
มาตรการ “บัตรดินดี - รงเขียว”
ช่วยเหลือเกษตรกรลดต้นทุน
หนุนใช้ปุ๋ยอินทรีย์
ลดพึ่งพาการนำเข้า

31 มี.ค. 2569
www.agrinews.thai.com

ที่มา : FB เรื่องเล่าข่าวเกษตร

มาตรการ “บัตรดินดี - รงเขียว” เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง กรมพัฒนาที่ดิน และ กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต โดยเน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยทางเลือกแทนการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น

รายละเอียดและสิทธิประโยชน์

โครงการนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักที่ทำงานควบคู่กัน:

บัตรดินดี (ID Din Dee): เป็นเหมือน “สมุดพกประจำตัวดิน” ที่จัดทำโดย กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรรู้จักดินของตนเองผ่านการตรวจวิเคราะห์ดิน และรับคำแนะนำการใช้ปุ๋ยที่แม่นยำ (Targeted Fertilizer)

ปุ๋ยรงเขียวพลัส: มาตรการลดราคาปุ๋ยจาก กระทรวงพาณิชย์ ที่มอบส่วนลดค่าปุ๋ยเคมีและคูปองส่วนลดสำหรับซื้อปุ๋ยอินทรีย์

สิทธิประโยชน์สำหรับผู้ถือบัตรดินดี (ปี 2569)

- ส่วนลดปุ๋ยเคมี: สนับสนุนส่วนลด 300 บาท ต่อกระสอบ (สูงสุด 5 กระสอบแรก)
- สิทธิพิเศษเพิ่มเติม: หากมี บัตรดินดี คู่กับ เล่มทะเบียนเกษตรกร (เล่มเขียว) จะได้รับสิทธิซื้อปุ๋ยเพิ่มเป็น 6 กระสอบ
- คูปองปุ๋ยอินทรีย์: ได้รับส่วนลดเพิ่มอีก 250 บาท สำหรับซื้อปุ๋ยอินทรีย์
- รวมส่วนลดสูงสุด: เกษตรกรสามารถได้รับความช่วยเหลือรวมสูงสุดถึง 2,100 บาท ต่อครัวเรือน

การสนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่ไปกับบัตรดินดีมีจุดประสงค์สำคัญดังนี้ :

- ปรับปรุงโครงสร้างดิน: เพิ่มอินทรีย์วัตถุ ช่วยให้ดินโปร่ง ร่วนซุย และอุ้มน้ำได้ดีขึ้น
- ลดการใช้ปุ๋ยเคมี: เมื่อดินมีสุขภาพดีขึ้น การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน (จากบัตรดินดี) จะทำให้พืชดูดซึมธาตุอาหารได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดค่าใช้จ่ายสะสม
- ลดมลพิษ: ส่งเสริมการโตกลับต่อซังทำปุ๋ยหมัก แทนการเผาที่ก่อให้เกิดฝุ่น PM 2.5

หากคุณเป็นเกษตรกรและยังไม่มี บัตรดินดี สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สถานีพัฒนาที่ดินใกล้บ้าน หรือเจ้าหน้าที่หมอดินอาสาในพื้นที่เพื่อขอรับบริการตรวจสภาพดิน

